با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام فارسی ۲ پایهٔ یازدهم
فصل پنجم

عنوان فصل: ادبیات انقلاب اسلامی

از صفحه‌ی ۸۷ تا صفحه‌ی ۹۸ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل ادبیات انقلاب اسلامی آمده است.

مباحث فصل: بانگ جرس، یاران عاشق، صبح بی‌تو

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۹۰ · کارگاه متن پژوهی — قلمرو زبانی — بانگ جرس ... ۴

۲ صفحه ۹۰ · کارگاه متن پژوهی — قلمرو ادبی — بانگ جرس ... ۴

۳ صفحه ۹۱ · کارگاه متن پژوهی — قلمرو فکری — بانگ جرس ... ۵

۴ صفحه ۹۴ · کارگاه متن پژوهی — قلمرو زبانی — یاران عاشق ... ۵

۵ صفحه ۹۵ · کارگاه متن پژوهی — قلمرو ادبی — یاران عاشق ... ۶

۶ صفحه ۹۶ · کارگاه متن پژوهی — قلمرو فکری — یاران عاشق ... ۷

۷ صفحه ۹۷ · درک و دریافت — شعرخوانی — صبح بی‌تو ... ۷

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۹۰ کارگاه متن پژوهی — قلمرو زبانی

۱. معادل معنایی واژه‌های زیر را از متن درس بیابید.

زنگ (.....) کوچ (.....) واجب گردانیدن (.....)

۲. در مصراع زیر «جولان» چه معنایی دارد؟

زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم

۳. بیت زیر چند جمله است؟

گاه سفر آمد برادر، ره دراز است / پروا مکن، بشتاب، همت چاره‌ساز است

۴. سه واژهٔ مهم املایی از متن درس بیابید و معادل معنایی آن‌ها را بنویسید.

1. زنگ: **جرس**؛ کوچ: **رحیل**؛ واجب گردانیدن: **فرض**.
2. «جولان» در این مصراع به معنی **تاخت‌وتاز** و تاختن با شتاب در میدان نبرد است (با توجه به «برانیم»، یعنی با شتاب پیش برویم و بتازیم؛ در این مصراع می‌توان به منطقهٔ جولان هم اشاره دانست).
3. این بیت **پنج جمله** دارد: «گاه سفر آمد»، «ره دراز است»، «پروا مکن»، «بشتاب» و «همت چاره‌ساز است». («برادر» منادا و جزو جمله است و جملهٔ جدا شمرده نمی‌شود.)
4. «رحیل» (کوچ‌کردن و سفر)، «فرض» (واجب و لازم)، «خاره» (سنگ خارا)، «جلودار» (پیشرو و پیشاپیش حرکت‌کننده)، «هامون» (دشت): هر سه‌تای آن‌ها را می‌توان نوشت؛ مثلاً: رحیل: کوچ؛ فرض: واجب؛ خاره: سنگ.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۲ صفحه ۹۰ کارگاه متن پژوهی — قلمرو ادبی

۱. از متن درس برای هر یک از آرایه‌های ادبی زیر، نمونه‌ای بیابید و بنویسید.

جناس همسان (تام): .....

جناس ناهمسان (ناقص): .....

۲. مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید.

برگ سفر بر باره بستن (.....) علم بر دوش گرفتن (.....)

1. **جناس همسان (تام):** «گاه» در «گاه سفر آمد» (به معنی وقت و هنگام) و «گاه» در «بوسه‌گاه» (به معنی جا و مکان). **جناس ناهمسان (ناقص):** «تنگ» و «ننگ» در بیت «تنگ است ما را خانه تنگ است ای برادر / بر جای ما بیگانه ننگ است ای برادر» (تفاوت در یک حرف آغازین).
2. «برگ سفر بر باره بستن»: کنایه از آماده شدن برای سفر (در این شعر آمادهٔ حرکت و مبارزه‌شدن). «علم بر دوش گرفتن»: کنایه از پرچم‌داری و رهبری و پیشاپیش حرکت کردن و مسئولیت مبارزه را بر عهده گرفتن.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۳ صفحه ۹۱ کارگاه متن پژوهی — قلمرو فکری

۱. در بیت زیر، منظور شاعر از فرعونیان و قبطیان و موسی (ع) چیست؟

وادی پر از فرعونیان و قبطیان است / موسی جلودار است و نیل اندر میان است

۲. معنی و مفهوم بیت پنجم را به نثر روان بنویسید.

۳. آیا می‌توان شعر بانگ جرس را نوعی حماسه دانست؟ چرا؟

۴. مقصود از مصراع «پا در رکاب راهوار خویش دارند» چیست؟

۵. در مصراع «تخت و نگین از دست اهریمن بگیرید» منظور شاعر از تخت و نگین و اهریمن چیست؟

1. **فرعونیان و قبطیان:** حاکمان ستمگر و دشمنان و پیروان آنان (نمادی از دشمنان انقلاب و نظام ستمگر و استکبار). **موسی (ع):** رهبر الهی و مبارزی که ملت را رهبری می‌کند (اشاره به رهبر انقلاب). **نیل:** دشواری‌ها و موانع راه که با یاری خدا از آن‌ها عبور می‌شود. مفهوم: سرزمین ما پر از دشمنان ستمگر است، اما رهبری الهی پیشاپیش حرکت می‌کند و باید از موانع گذشت.
2. زمان سفر فرا رسیده است؛ بیایید بر اسب‌های خود سوار شویم و پیش برویم و بتازیم تا به وادی مقدس (وادی ایمن؛ مقصد و آرمان والا) برسیم؛ یعنی زمان حرکت و قیام برای رسیدن به هدف مقدس فرا رسیده است.
3. بله؛ زیرا موضوع آن مبارزه و جنگ با دشمن و ستمگران است، سرشار از شجاعت و ایثار و آمادگی برای جان‌بازی است («گر تیغ بارد، گو ببارد، جان سپر کن»)، واژه‌های رزمی (تیغ، باره، رکاب، تاختن، جلودار، شهید) و لحن رجزگونه و پرشور دارد و از شخصیت‌ها و اسطوره‌های دینی (موسی و فرعون) و فداکاری شهدا یاد می‌کند.
4. کنایه از آمادگی کامل برای حرکت و سفر (و در این شعر برای قیام و مبارزه) است؛ یعنی دلاوران دریادل پا در رکاب اسب خود گذاشته و آمادهٔ رفتن‌اند.
5. «تخت و نگین» نمادی از قدرت و حکومت و سلطنت است؛ «اهریمن» استعاره از دشمن ستمگر و حکومت طاغوتی و بدخواهان و استکبار است. یعنی باید قدرت و حکومت را از دست ستمگران و بدخواهان پس گرفت.

۴ صفحه ۹۴ کارگاه متن پژوهی — قلمرو زبانی

۱. معادل معنایی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

منکر آیینه باشد چشم کور / دشمن آیینه باشد روی زرد (عمادی شهریاری)

ای داور زمانه، ملوک زمانه را / جز بر ارادت تو مسیر و مدار نیست (مسعود سعد سلمان)

۲. همان‌طور که می‌دانید، صفت بیانی، برای توضیح و وصف یک واژه به کار می‌رود. واژه‌ای که وصف می‌شود، موصوف نام دارد. مثال: کتاب خواندنی (کتاب: موصوف، خواندنی: صفت)

به پرکاربردترین صفت‌های بیانی توجه کنید:

مطلق: پاک، خوشحال، خطرناک

فاعلی: اسم/صفت + گر: ستمگر، روشنگر؛ اسم/صفت + بن مضارع: خداشناس، راستگو؛ بن مضارع + ـنده: سازنده، درخشنده؛ بن مضارع + ـا: گویا، کوشا؛ بن مضارع + ـان: خندان، تابان؛ بن ماضی/بن مضارع + ـگار: آفریدگار، آموزگار؛ بن ماضی + ـار: خریدار، خواستار؛ اسم/بن/صفت + ـگر: زرگر، توانگر، روشنگر

مفعولی: بن ماضی + ـه (ـَ/ـه): پرورده، شکسته

لیاقت: مصدر + ـی: آشامیدنی، ستودنی

نسبی: اسم + ـی: آسمانی، نارنجی؛ اسم + ـین: امروزین، آهنین؛ اسم + ـینه: سیمینه، چرمینه؛ اسم + ـانی: روحانی، عقلانی؛ اسم + ـانه: کودکانه، سالانه

اکنون مانند نمونه، جدول را کامل کنید.

جدول: ستون‌ها: فعل، بن مضارع، صفت فاعلی، صفت لیاقت، صفت مفعولی. نمونه: نوشت – نویس – نویسنده – نوشتنی – نوشته. ردیف خالی با فعل «خواندم» است که باید کامل شود.

1. بیت نخست: «منکر» = انکارکننده، نپذیرنده. بیت دوم: «ملوک» = پادشاهان؛ «ارادت» = خواست و اراده؛ «مدار» = مسیر (معمولاً دایره‌ای شکل).

2. جدول تکمیل‌شده:

فعل	بن مضارع	صفت فاعلی	صفت لیاقت	صفت مفعولی
نوشت	نویس	نویسنده	نوشتنی	نوشته
خواندم	خوان	خواننده	خواندنی	خوانده

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۵ صفحه ۹۵ **کارگاه متن پژوهی — قلمرو ادبی**

۱. از متن درس، برای هر یک از آرایه‌های ادبی زیر، نمونهٔ مناسب بیابید و بنویسید.

تشبیه: (.....)

متناقض‌نما: (.....)

۲. شعر «یاران عاشق» را از نظر قالب و مضمون، با شعر «زاغ و کبک» مقایسه کنید.

1. **تشبیه:** مثلاً در عبارت‌هایی مانند «لاله‌ها»= شهیدان که شهید به لاله مانند شده است (شهیدان چون لاله‌اند)؛ **متناقض‌نما:** مانند «خاموشی ما فریاد است» (خاموشی و فریاد با هم ناسازگار می‌نمایند ولی معنی درستی دارند: سکوت و ایثار عاشقان خود بلندترین پیام است).

2. **قالب:** «زاغ و کبک» مثنوی است (هر بیت قافیهٔ جداگانه دارد) ولی «یاران عاشق» غزل‌گونه است و قافیه و ردیف در سراسر شعر تکرار می‌شود. **مضمون:** «زاغ و کبک» داستانی و تمثیلی است و دربارهٔ نکوهش تقلید کورکورانه و ازدست‌دادن هویت است؛ اما «یاران عاشق» شعر انقلاب و دفاع مقدس است و دربارهٔ ایثار و شهادت و پاس‌داشت یاد شهیدان و عشق و وفاداری به آرمان‌هاست. لحن اولی آموزشی و طنزآلود و لحن دومی عاطفی و حماسی است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

---

۶ صفحه ۹۶ | کارگاه متن پژوهی — قلمرو فکری

۱. در بیت سوم، مقصود از یاران عاشق، چه کسانی است و به کدام ویژگی آن‌ها اشاره شده است؟

۲. در بیت آخر، بر کدام یک از ارزش‌های انقلاب اسلامی تأکید شده است؟

۳. نخست، مفهوم کلی بیت‌های زیر را بنویسید؛ سپس برای هر یک، بیتی متناسب از متن درس بیابید.

الف) ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد (سعدی)

ب) چه از تیر و چه از تیغ، شما روی نتابید / عشقید، که از کرب و بلایید (حمید سبزواری)

1. مقصود از «یاران عاشق»، **شهیدان و رزمندگان راه حق** است؛ ویژگی آن‌ها شهادت‌طلبی و جان‌فشانی و آمادگی برای ایثار (کفن خونین بر تن کردن و جان را در راه عشق و آرمان دادن) است.
2. بر **ایثار و شهادت‌طلبی** و وفاداری به آرمان‌های شهیدان و پاس‌داشت یاد و راه آنان (حمایت از «لاله‌ها»، یعنی شهیدان) تأکید شده است.
3. **الف)** مفهوم: عاشق واقعی در راه معشوق بی‌ادعا و بی‌هیاهو جان می‌بازد و خود را فدا می‌کند و از او نشانی (فریاد و ادعا) بر جا نمی‌ماند؛ ای مدعی عشق، از پروانه عاشقی بیاموز. بیت متناسب از متن درس: بیتی که از خاموشی و فداکاری بی‌ادعای عاشقان و شهیدان سخن می‌گوید («عاشقی را رعایت کنیم»). **ب)** مفهوم: شما عاشقان راه حق هستید و از هیچ سختی و خطر (تیر و تیغ) روی برنمی‌گردانید و در برابر مصیبت‌ها پایدارید. بیت متناسب از متن درس: «از آن‌ها که خونین‌کفن کرده‌اند» (شهیدانی که بی‌هراس از خطر، جان بر کف آمدند).

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

---

۷ صفحه ۹۷ | درک و دریافت — شعرخوانی

۱. در خوانش این سروده، به چه نکاتی باید توجه کنیم؟

۲. «انتظار موعود» یکی از مایه‌های ادبیات انقلاب اسلامی است؛ بر این مبنا، متن شعرخوانی را بررسی کنید.

1. لحن شعر غمگین، آرام و آمیخته با دلتنگی و حسرت است؛ باید با آهنگی نرم و شمرده بخوانیم، در جاهایی که حرف از دوری و بی‌تو بودن است صدا را اندکی پایین و آهسته کنیم و در بیت‌های امیدبخش پایانی که از آمدن موعود و پایان انتظار می‌گوید لحن را روشن‌تر و امیدوارانه‌تر بیاوریم. همچنین به مکث‌ها و نشانه‌گذاری، تکرار «بی‌تو» و وزن و موسیقی شعر باید توجه کنیم.
2. شاعر در این شعر از زبان کسی سخن می‌گوید که در انتظار آمدن «موعود» (امام زمان «عج») است و دوری او را حس می‌کند: صبح و جمعه (آدینه، روز انتظار و دیدار) بدون او رنگ و بوی شادابی ندارد، جهان و طبیعت (غنچه و آینه و قاصدک) نیز چشم‌به‌راه‌اند و همه چیز منتظر آمدن او تا جهان از ظلم و تاریکی پاک شود؛ در عین حال، شعر امید و شوق به آمدن و دیدار او را نشان می‌دهد. این همان مایهٔ «انتظار موعود» است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir